

Kestävyyseraportointidirektiivi ja yhtiöoikeudellinen korvausvastuu

Kestävän yritystoiminnan oikeudellisia erityiskysymyksiä
ON-työ

Laatija(t):
Tetti Kärkkäinen

7.11.2025

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti
tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin
OriginalityCheck -järjestelmällä

ON-työ

Oppiaine: Yhteisöoikeus

Tekijä(t): Tetti Kärkkäinen

Otsikko: Kestävyysraportointidirektiivi ja yhtiöoikeudellinen korvausvastuu

Ohjaaja(t): Mikko Rajavuori

Sivumäärä: VII + 23 sivua

Päivämäärä: 6.11.2025

Tutkielma käsittelee Euroopan Unionin kestävyysraportointidirektiiviä ja sen suhdetta yhtiöoikeudelliseen korvausvastuuseen. Tavoitteena on selvittää ensinnäkin, ketä kestävyysraportointidirektiivi velvoittaa ja millä tavalla. Tämän lisäksi tutkielmassa tarkastellaan yhtiöoikeudellisen vastuun sisältöä ja oikeudellista perustaa. Lopuksi analysoidaan kestävyysraportointivelvoitteita osakeyhtiölain periaatteiden pohjalta. Tutkimus on oikeusdogmaattinen ja perustuu voimassa olevan lainsäädännön, lainvalmisteluaineiston sekä oikeuskirjallisuuden tulkintaan. Keskeisenä aineistona ovat kestävyysraportointidirektiivi sekä osakeyhtiölaki.

Tutkielmassa pyritään ennen kaikkea selventämään kestävyysraportointidirektiivin ja yhtiöoikeudellisen korvausvastuujärjestelmän sisältöä. Kestävyysraportointidirektiivi, tai tarkemmin sanottuna ESRS-standardit, edellyttävät yritystä arvioimaan toimintansa sosiaalisia ja ympäristöriskejä. Kestävyysraportointi on lain mukaan säädetty yhtiön johdon vastuulle, mutta ei ole täysin selvää mitä tämä käytännössä tarkoittaa. Yhtiöoikeudellinen korvausvastuu sen sijaan rakentuu huolellisuusvelvoitteen ja liiketoimintapäätösperiaatteen pohjalle. Huolellisuusvelvoite asettaa yhtiön johdolle velvollisuuden toimia yhtiön etua edistäen. Yhtiön johto on velvollinen korvaamaan yhtiölle huolellisuusvelvoitteen laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon. Liiketoiminnalliset virheet on kuitenkin jätetty korvausvastuun ulkopuolelle edellyttäen, että päätös on tehty huolellisesti. Kysymykseksi jääkin, millaista huolellisuutta yhtiön johdon jäseneltä voidaan olettaa, kun kyse on kestävyysraportoinnista?

Tutkielman johtopäätös on, että johdon vahingonkorvausvastuun realisoituminen kestävyysraportointidirektiivin vastaisesta toiminnasta on käytännössä epätodennäköistä. Tähän vaikuttaa yhtäältä yhtiöoikeudellisen kanneoikeuden suppeus ja toisaalta vahingonkorvauksen yleiset edellytykset. Yhtiön johto voi helposti näyttää menetelleensä asiassa huolellisesti. Vastuun syntyminen edellyttäisi merkittävää laiminlyöntiä yhtiön johdolta. Täten kestävyysraportointidirektiivi teoriassa laajentaa johdon velvoitteita, mutta sen vaikutus käytännössä jää vähäiseksi.

Avainsanat: Kestävyysraportointidirektiivi, Yhtiöoikeus, Osakeyhtiön johdon vastuu, Yhtiöoikeudellinen korvausvastuu

Sisällys

Kestävyysraportointidirektiivi ja yhtiöoikeudellinen korvausvastuu.....	I
Lähteet.....	IV
Lyhenteet.....	VII
1 Johdanto.....	1
1.1 Työn tausta ja lähtökohdat.....	1
1.2 Aiheen rajaus ja tutkimuskysymykset.....	2
2 Kestävyysraportointidirektiivi.....	4
2.1 Taustaa	4
2.2 Keskeisimmät velvoitteet	5
2.2.1 Soveltamisala	5
2.2.2 Velvoitteet	6
2.3 Omnibus: millainen on kestävyysraportointidirektiivin tulevaisuus?	8
3 Osakeyhtiön johdon vastuu	10
3.1 Osakeyhtiölain keskeiset periaatteet.....	10
3.2 Johdon vastuun oikeudellinen perusta	11
4 Kestävyysraportointi osana yhtiöoikeudellista vastuuta	13
4.1 Oikeudellinen perusta.....	13
4.2 Yhtiöoikeudellisen vastuun yleiset edellytykset.....	15
4.3 Prosessuaaliset kysymykset.....	17
4.4 Hallinnolliset seuraamukset ja rikosoikeudellinen vastuu.....	19
5 Yhteenveto.....	21

Lähteet

Kirjallisuus

Alho, Eeva – Ranta, Riia, Kestävyysraportoinnin haasteet ja tukitarpeet suomalaisyrityksissä. Ympäristöministeriön julkaisuja 2025:4.

Airaksinen, Manne – Pulkkinen, Pekka, Rasinaho – Vesa, Osakeyhtiölaki I-II. Päivittyvä verkkoaineisto. Talentum 2021 -.

Cabaleiro-Cerviño, G., Mendi, P. ESG-driven innovation strategy and firm performance 2024. *Eurasian Bus Rev* 14, p. 137–185.

<https://doi.org/10.1007/s40821-024-00254-x> (Luettu 4.11.2025)

Hannula, Antti – Kari, Matti – Mäki, Tiia, Osakeyhtiön hallituksen ja johdon vastuu. Talentum 2014.

Immonen, Raimo – Villa, Seppo, Osakeyhtiön varojen käyttö. Alma Talent 2019.

Kaisanlahti, Timo, ESG-perusteinen yritysinformaatio – Tuoreen komissioehdotuksen mukaiset velvoitteet ja vastuu raportointivirheestä. *Lakimies* 7–8/2021.

Kaisanlahti, Timo, Hallituksen huolellisuus pörssiyrityksen tilinpäätös- ja kestävyysraportoinnissa. *Defensor Legis* 2/2024.

Niskala, Mikael – Palmuaro, Sirkku, Uudet kestävyysraportointi vaatimukset. Alma Talent 2023.

Mähönen, Jukka – Villa, Seppo, *Osakeyhtiö I. Yleiset opit*. Porvoo 2006.

Mähönen, Jukka – Villa, Seppo, *Osakeyhtiö II. Pääomarakenne ja rahoitus*, 3. painos, Helsinki 2012.

Mähönen, Jukka – Villa, Seppo, Osakeyhtiöoikeus käytännössä. SanomaPro 2013.

Salminen, Jaakko – Rajavuori, Mikko, Yritysvastuulait ja ylikansallisen arvoketjun oikeudellinen käsitteellistäminen. *Lakimies* 34/2019.

Salo, Marika, Hyvä liiketoimintapäätös ja johdon vastuu. Alma Talent Oy 2015.

Savela, Ari, Vahingonkorvaus osakeyhtiössä. Alma Talent 2015.

Rajavuori, Mikko, Kestävän yritystoiminnan oikeus. Alma Insights 2025.

Villa, Seppo, Hallituksen ja toimitusjohtajan oikeudet ja vastuu osakeyhtiössä. Kauppakamari 2020.

Virallislähteet

Euroopan komissio 2025/0044 COD. Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse päivämääristä, joista alkaen jäsenvaltioiden on määrä soveltaa tiettyjä yritysten kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitetta koskevia vaatimuksia.

HE 109/2005 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle uudeksi osakeyhtiölainsäädännöksi.

HE 208/2016 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirjanpitolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

HE 20/2023 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain muuttamisesta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi.

HE 79/2025 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirjanpitolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.

Oikeustapaukset

KKO 2010:17

KKO 2016:58

Helsingin hallinto-oikeus 11.10.2022. Nro 25241/03.04.04.04.32/2021.

Muut lähteet

The European Green Deal. European Commission.

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en?prefLang=fi (Luettu 22.9.2025)

Voluntary reporting. European Commission 30.7.2025.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1843

(Luettu 18.9.2025)

Lyhenteet

CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive (Kestävyysraportointidirektiivi)
ESRS	European Sustainability Reporting Standards (Kestävyysraportointistandardit)
EU	Euroopan unioni
HaO	Hallinto-oikeus
KKO	Korkein oikeus
KPL	Kirjanpitolaki 1336/1997
NFRD	Non-Financial Reporting Directive (Muun kuin taloudellisen tiedon raportointidirektiivi)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OYL	Osakeyhtiölaki 624/2006
PRH	Patentti- ja rekisterihallitus

1 Johdanto

1.1 Työn tausta ja lähtökohdat

Euroopan unionin (EU) kestävyysraportointidirektiivi¹ (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD) velvoittaa yrityksiä ilmoittamaan kestävyystietonsa julkisesti. Direktiivi on osa EU:n vihreän kehityksen ohjelman (*European Green Deal*) lainsäädäntöhankkeita.

Vihreän kehityksen ohjelma on Ursula von der Leyenin vuonna 2019 käynnistämä aloite ilmastonmuutosta vastaan. Sen tavoitteena on vähentää päästöjä vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä sekä saavuttaa ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä.²

Direktiivissä edellytetään kestävyystietojen raportointia, joka sisällytetään yrityksen toimintakertomukseen. Kestävyysraportissa tulee ilmoittaa yrityksen yhteiskunnalliset ja ympäristövaikutukset, sekä näiden merkitys liiketoiminnan kannalta. Vaatimuksista säädetään tarkemmin kestävyysraportointistandardeissa (European Sustainability Reporting Standards, ESRS)³. Standardeissa on määritelty yksityiskohtaiset vaatimukset raportoinnin sisällölle sekä tietojen todenperäisyyden varmistamiselle. Sääntelyn tavoitteena on luoda yhdenmukainen ja avoin järjestelmä, jossa kestävyystiedot ovat helposti eri sidosryhmien saatavilla. Tätä vahvistaa esimerkiksi se, että kestävyysraportti tulee julkaista digitaalisessa muodossa.⁴ Suomen lainsäädännössä raportointivelvollisuuden sisällöstä on säädetty kirjanpitolaisissa (KPL, 1336/1997). Vaikka kestävyysraportointi saatetaan nähdä raskaana ja kalliina prosessina, saattaa se myös hyödyttää yrityksiä. Tutkimusten mukaan kestävyysasioiden sisällyttäminen liiketoimintaan voi tuoda merkittäviä hyötyjä yrityksille. On havaittu, että yritykset, jotka huomioivat kestävyystavoitteet liiketoiminnassaan, menestyvät paremmin suhteessa muihin yrityksiin.⁵ Sijoittajat ja kuluttajat ovat enenevässä määrin kiinnostuneita vastuullisuuskysymyksistä ja yksityiskohtainen raportointi voi tehdä yrityksistä houkuttelevampia sijoituskohteita.

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2464, asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta. Annettu 14 päivänä joulukuuta 2022.

² European Commission: The European Green Deal. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en?prefLang=fi

³ Komission delegoitu asetus (EU) 2023/2772, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU täydentämisestä kestävyysraportointistandardien osalta. Annettu 31 päivänä heinäkuuta 2023.

⁴ HE 20/2023 vp, s. 7.

⁵ Esimerkiksi Cabaleiro-Cerviño – Mendi, 2024.

Kestävyysraportointidirektiivi velvoittaa siis tietyt raja-arvot ylittävää osakeyhtiötä raportoimaan kestävyystietojansa vaaditulla tavalla. On kuitenkin toistaiseksi epäselvää, kuinka tiukka on osakeyhtiön johdon vastuu aiheutuneista vahingoista. Osakeyhtiöllä tarkoitetaan oikeushenkilöä, jolle on tyypillistä 1) oikeushenkilöllisyys, 2) osakkeenomistajien rajoitettu vastuu, 3) osakkeenomistajien jako-osuus yhtiön nettovarallisuuteen (osinko), 4) yhtiön johdon ja omistuksen erillisyys sekä 5) osakkeiden vapaa luovutettavuus.⁶ Osakeyhtiön vastuujärjestelmä eroaa muiden yhtiömuotojen vastuun jakautumisesta etenkin siksi, että vastuun voi kohdentaa moneen eri tahoon. Tilanne on erilainen esimerkiksi avoimeen yhtiöön verrattuna, jossa yhtiömiehet vastaavat henkilökohtaisesti ja täysimääräisesti yhtiön velvoitteista. Osakeyhtiölakiin (OYL, 624/2006) on tätä varten luotu sopimus- ja deliktiperusteisesta vastuusta erillinen vastuutyyppi; yhtiöoikeudellinen korvausvastuu.⁷

1.2 Aiheen rajaus ja tutkimuskysymykset

Tämän tutkielman aiheena on kestävyysraportointidirektiivi ja yhtiöoikeudellinen korvausvastuu. Tutkielmassa tarkastellaan kestävyysraportointidirektiivin taustaa, sisältöä ja velvoitteita. Direktiiviin velvoitteista on täydennetty komission antamalla asetuksella kestävyysraportointistandardeista, jonka sisältöä käsitellään soveltuvilta osin. Lisäksi tarkastellaan, miten EU-sääntely on implementoitu kansallisesti. Tämän jälkeen analysoidaan osakeyhtiötä yhtiömuotona sekä yhtiöoikeudellista vastuuta. Näiden kahden hahmottamisen jälkeen pohditaan, miten vastuuta kestävyysraportoinnista tulee tulkita osakeyhtiölain periaatteiden näkökulmasta. Arvioitavaksi tulee, millaisia muutoksia kestävyysraportointidirektiivi teki osakeyhtiölakiin ja mikä on näiden merkitys. Koska sekä kestävyysraportointidirektiivin että osakeyhtiölain järjestelmät ovat monimutkaisia, pyritään tutkielmassa ensisijaisesti selkeyttämään näiden sisältöä. Keskeisimmät tutkimuskysymykset ovat:

1. Ketä kestävyysraportointidirektiivi velvoittaa ja millä tavalla?
2. Mitä tarkoitetaan yhtiöoikeudellisella vastuulla ja miten tämä ilmenee osakeyhtiölaista?

---

⁶ Mähönen – Villa 2006, s. 29.

⁷ Mähönen – Villa 2013, s. 391.

3. Millä tavoin kestävyysraportointidirektiivin raportointivelvoitteita tulisi tulkita osakeyhtiölain periaatteiden pohjalta?

Tutkielmasta on rajattu pois kestävyysraportointidirektiivin mahdolliset ongelmakohdat sekä yhteiskunnalliset vaikutukset. Kyseessä on oikeusdogmaattinen tutkimus, jossa aihetta analysoidaan oikeuskirjallisuuden, lainsäädännön sekä lain esitöiden pohjalta. Koska direktiivi on verrattain tuore, soveltuvaa oikeuskäytäntöä ei ole saatavilla. Direktiiviä aletaan soveltamaan asteittain, jonka vuoksi se ei ole kokonaisuudessaan sovellettavaa oikeutta kirjoittamishetkellä.

2 Kestävyyseraportointidirektiivi

2.1 Taustaa

Tässä pääluvussa käsitellään kestävyysraportointidirektiivin taustaa, soveltamisalaa ja keskeisiä velvoitteita. Tarkastelu luo pohjan pääluvussa 4 tehtävälle analyysille siitä, miten nämä velvoitteet sopivat yhteen osakeyhtiölain säännösten kanssa.

Vuonna 2022 säädetty kestävyysraportointidirektiivi velvoittaa tiettyjä yrityksiä julkistamaan ympäristöä (*environment*), sosiaalisia seikkoja (*social aspects*) ja yrityshallintoa (*governance*) koskevat kestävyystiedot. Direktiivi ei ole täysin uusi keksintö, vaan sillä muutettiin kolmea aikaisempaa EU-säädöstä. Muun kuin taloudellisen tiedon raportointia koskeva direktiivi⁸ (Non-Financial Reporting Directive, NFRD) on velvoittanut suuret ja yleisen edun kannalta merkittävät yritykset kestävyystietojen julkistamiseen jo ennen vuotta 2022. Suuryritykseksi katsottiin yritys, jonka palveluksessa on ollut tilikauden aikana keskimäärin yli 500 henkilöä. Säädöksessä mainitulla yleisen edun kannalta merkittävällä yhtiöllä tarkoitetaan luottolaitoksia, vakuutusyhtiöitä sekä pörssiyhtiöitä. Lisäksi säännöksen soveltaminen edellytti, että taseen loppusumma on ollut vähintään 20 miljoonaa euroa tai liikevaihto vähintään 40 miljoonaa euroa sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella. Säännösten soveltamisalaan kuuluvia, eli raportointivelvollisia yrityksiä, oli Suomessa noin 100 kappaletta.⁹

Kestävyysraportointidirektiivi ulottaa raportointivelvollisuuden koskemaan kaikkia pörssiyhtiöitä mikroyrityksiä lukuun ottamatta, suuria yrityksiä ja sellaisia EU:n ulkopuolisia yhtiöitä, joilla on merkittävää toimintaa Suomessa. Näin ollen pörssiyhtiöistä myös pienet ja keskisuuret yhtiöt tulisivat direktiivin soveltamisalaan. 2021 tällaisia yrityksiä oli Suomessa 1270, eli direktiivi tulisi ulottamaan raportointivelvollisuuden merkittävästi suurempaan joukkoon yrityksiä. Kyseisen direktiivin velvoitteet on saatettu osaksi kansallista kirjanpitolakia.

Myös kestävyysraportoinnin sisältö on muuttunut. Muun kuin taloudellisen tiedon raportointia koskeva direktiivi velvoitti yrityksiä raportoimaan yhteiskuntavastuustaan, mutta jätti

---

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/95/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, neuvoston direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta tietyiltä suurilta yrityksiltä ja konserneilta edellytettävien muiden kuin taloudellisten tietojen ja monimuotoisuutta koskevien tietojen julkistamisen osalta.

⁹ HE 20/2023 vp, Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi, s. 9.

tiedonantovelvollisuuden tarkan sisällön yrityksen päätettäväksi.

Kestävyysraportointidirektiivissä edellytetään, että toimialaan kuuluvat yritykset noudattavat kestävyystietojen julkistamisessa komission säätämiä raportointistandardeja.¹⁰

Raportointistandardit tekevät kestävyystiedoista vertailukelpoisia sekä yrityksille selkeämpiä.

2.2 Keskeisimmät velvoitteet

2.2.1 Soveltamisala

Kestävyysraportointidirektiivin myötä kestävyystiedoista tulee vertailukelpoisia ja raportointivelvollisten määrä kasvaa huomattavasti. Raportoinnin vaatimuksista, eli kestävyysstandardeista säädetään komission asetuksella¹¹. Kestävyystiedot tulee esittää osana toimintakertomusta ja niiden tulee olla vahvistettuja. Kestävyysraportointidirektiivi edellyttää, että kestävyystietojen todenperäisyys varmennetaan riippumattoman osapuolen toimesta. Varmennuksen kohteena ovat kestävyysraportointistandardien ja taksonomia-asetuksen 8 artiklan mukaiset tiedot.¹² Direktiivi velvoittaa suuria yrityksiä, pörssinoteerattuja keskikokoisia ja pieniä yrityksiä sekä suurten konsernien emoyrityksiä raportoimaan toimintansa kestävyystiedoista. Direktiivin soveltamisala laajenee asteittain siten, että viimeiset muutokset tulisivat voimaan 1.1.2028 tai sen jälkeen alkavalla tilikaudella.

Ensimmäinen siirtymä oli 1.1.2024 tai sen jälkeen alkavalla tilikaudella. Tällöin raportointivelvollisuus koski yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöjä, joiden palveluksessa on keskimäärin yli 500 työntekijää. Sääöksessä mainitulla yleisen edun kannalta merkittävällä yhtiöllä tarkoitetaan luottolaitoksia, vakuutusyhtiöitä sekä pörssiyhtiöitä (NFRD 2 artikla kohta 1). Raportointivelvollisia olivat ne yritykset, jotka olivat aiemmin raportoineet muun kuin taloudellisen tiedon raportointia koskeva direktiivin perusteella.

1.1.2025 tai sen jälkeisestä tilikaudesta lähtien raportointivelvollisia ovat olleet kaikki listatut ja listaamattomat suuryritykset. Suuryrityksenä pidetään yritystä, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella täyttyy kaksi seuraavista ehdoista: tase 20 miljoonaa

---

¹⁰ HE 20/2023 vp, s. 16.

¹¹ Komission delegoitu asetus (EU) 2023/2772, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU täydentämisestä kestävyysraportointistandardien osalta. Annettu 31 päivänä heinäkuuta 2023.

¹² Niskala – Palmuaro 2023. s. 53.

euroa, liikevaihto 50 miljoonaa euroa ja palveluksessa keskimäärin 250 henkilöä (tilinpäätösdirektiivi¹³ 3 artikla 7 kohta).

Vuodesta 2026 tai sen jälkeisestä tilikaudesta alkaen direktiivin raportointivelvollisuus laajenee myös listattuihin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Tilingpätösdirektiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaan pienyrityksellä tarkoitetaan kirjanpitovelvollista, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi seuraavista kolmesta raja-arvosta tilinpäätöspäivänä: 1) taseen loppusumma 7 500 000 euroa, 2) liikevaihto 15 000 000 euroa tai 3) tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä.

1.1.2028 tai sen jälkeisestä tilikaudesta alkaen direktiivi velvoittaa myös sellaisia kolmansien maiden yrityksiä, joiden arvopapereita on otettu kaupankäynnin kohteeksi unionin säännellyillä markkinoilla tai joilla on merkittävää toimintaa unionin alueella. Toiminta katsotaan merkittäväksi unionissa, jos yrityksen nettoliikevaihto oli unionin alueella yli 150 miljoonaa euroa kahtena viimeisenä peräkkäisenä tilivuotena ja yrityksellä on sivuliike tai tytäryhtiö unionissa. Jos raportointivelvollisuus koskee sivuliikettä, sen täytyminen edellyttää yli 40 miljoonan euron liikevaihtoa. Tytäryritykset ovat vapaita raportointivelvollisuudesta, jos ne eivät ole listattuja ja kuuluvat konserniin, jonka emoyhtiö raportoi kestävyysraportointidirektiivin mukaiset tiedot konsernista.¹⁴

2.2.2 Velvoitteet

Direktiivin velvoitteista säädetään komission asetuksessa, eli niin kutsutuissa ESRS-standardeissa¹⁵. Yhdenmukaiset vaatimukset kestävyystiedoille tekevät kestävyysraporteista vertailukelpoisia kokonaisuuksia ja varmistavat tiedon riittävyyden. ESRS-standardit on jaettu monialaisiin, ainekohtaisiin ja alakohtaisiin standardeihin. Käsittelen seuraavana lyhyesti ESRS 1-standardeja eli monialaisten standardien yleisiä vaatimuksia. Kestävyys selvitysten yleiset vaatimukset koostuvat viidestä elementistä; 1) tiedon laatuvaatimukset, 2) kaksinkertaisen olennaisuuden periaate, 3) due diligence -velvoite, 4) arvoketjun kestävyysvaikutukset sekä 5) raportoinnin aikahorisontit. Tärkeimpiä näistä ovat

---

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietuutyppisten yritysten vuositilingpätöksistä, konsernitilingpätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta.

¹⁴ Niskala – Palmuaro 2023. s. 33 ja 42.

¹⁵ Komission delegoitu asetus (EU) 2023/2772, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU täydentämisestä kestävyysraportointistandardien osalta. Annettu 31 päivänä heinäkuuta 2023.

kaksinkertaisen olennaisuuden periaate, due diligence -velvoite sekä arvoketjun kestävyysvaikutukset.

Kaksinkertaisen olennaisuuden periaatteella tarkoitetaan kestävyysseikan vaikutuksen olennaisuutta ja taloudellista olennaisuutta. Tämän voidaan ajatella kattavan tiedon siitä, mikä on merkittävää yrityksen omasta näkökulmasta sekä siitä, mikä on merkittävää ulkopuolisten toimijoiden mielestä. Kestävyysseikka katsotaan vaikutukseltaan olennaiseksi, kun se liittyy yrityksen olennaisiin tosiasiallisiin tai mahdollisiin myönteisiin tai kielteisiin vaikutuksiin, joita sillä on ihmisiin tai ympäristöön lyhyellä, keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä.

Vaikutukset on tulkittava laajasti kattaen koko arvoketjun, eivätkä ne rajoitu suoriin sopimussuhteisiin. Kielteisten vaikutusten olennaisuutta arvioidaan due diligence -prosessin pohjalta, joka on määritelty yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien YK:n ohjaavien periaatteiden kansainvälisissä välineissä sekä OECD:n toimintaohjeissa monikansallisille yrityksille. Kielteisten vaikutusten olennaisuus perustuu vaikutuksen mittakaavaan, laaja-alaisuuteen ja korjattavuuteen. Myönteisten vaikutusten osalta olennaisuus perustuu vaikutusten mittakaavaan, laaja-alaisuuteen ja todennäköisyyteen. Kestävyysseikka on taloudellisesta näkökulmasta olennainen, jos siitä aiheutuu tai siitä voidaan kohtuudella odottaa aiheutuvan yritykselle olennaisia taloudellisia vaikutuksia. Tällainen taloudellinen riski voi liittyä myös arvoketjun toimintaan (ESRS 1, kohta 3.3–3.5).¹⁶

Due diligence -prosessilla tarkoitetaan selvitystyötä, jonka tavoitteena on havainnoida, ehkäistä ja lieventää liiketoiminnan tosiasiallisia tai mahdollisia vaikutuksia ympäristöön ja ihmisiin. Due diligence tulee ajatella laajana, koko arvoketjun kattavana toimintana, johon sisältyy myös yrityksen hyödyntämät tuotteet ja palvelut. Yrityksen tulee havaita mahdolliset kielteiset vaikutukset, sekä tarvittaessa priorisoida toimet vaikutusten vakavuuden ja todennäköisyyden perusteella (ESRS 1, kohta 4).

Kestävyysraportointidirektiivi velvoittaa tarkastelemaan koko arvoketjun toimintaa. Arvoketju ei ole oikeudellisena terminä yksiselitteinen vaan sen merkitys vaihtelee oikeuslähteittäin. Säädösten välillä onkin merkittävää eroa sen suhteen, mitä arvoketjulla tarkoitetaan.¹⁷ Kestävyysraportointistandardeissa on nimenomaisesti mainittu, että arvoketju kattaa yrityksen suorien ja epäsuorien liikesuhteiden kautta arvoketjun alku- ja loppupään. Tämä kattaa siis myös sellaiset yritykset, jotka eivät varsinaisesti kuulu

---

¹⁶ ESRS tulkinnasta Niskala – Palmuaro 2023. s. 68–70.

¹⁷ Salminen – Rajavuori, s. 401–402.

kestävyysraportointidirektiivin soveltamisalaan. Direktiivi edellyttää, että myös arvoketjun EU:n ulkopuolinen osa otetaan huomioon.¹⁸ Tietoja ei kuitenkaan edellytetä kaikista arvoketjun toimijoista, vaan ainoastaan olennaisista alku- ja loppupään arvoketjun toimijoista. Toimijan katsotaan sijoittuvan arvoketjuun yrityksen jälkeen, jos se hankkii yritykseltä tuotteita tai palveluja. Toimija, joka tarjoaa yritykselle tuotteita tai palveluita, sijoittuu arvoketjussa ennen yritystä. Eri kestävyystiedot saattavat olla olennaisia riippuen sijainnista arvoketjusta. Olennaisuutta arvioidaan kaksinkertaisen olennaisuuden periaatteen mukaisesti (ESRS 1, kohta 5).

Yrityksen kestävyys selvityksen raportointikauden tulee olla yhdenmukainen yrityksen tilinpäätöksen raportointikauden kanssa. Kestävyys selvityksessä on luotava takautuvan ja tulevaisuuteen kohdistuvan tiedon välille selvä yhteys. Raportissa perusvuodella tarkoitetaan historiallista viitepäivää tai -jaksoa, jolta tietoja on saatavilla. Perusvuoden avulla voidaan arvioida yhtiön kehitystä ja edistymistä. Yrityksen tulee noudattaa lyhyen (tilinpäätöksen raportointikautta vastaava), keskipitkän (lyhyen aikavälin päättymisestä viiteen vuoteen) ja pitkän (yli 5 vuotta) aikavälin määritelmiä raportoinnissaan (ESRS 1, kohta 6).

2.3 Omnibus: millainen on kestävyysraportointidirektiivin tulevaisuus?

On mainittava, että oikeustila kestävyysraportointidirektiivin soveltamisalan suhteen on tällä hetkellä epävarma. Komissio antoi elokuussa 2025 suosituksen pienten ja keskisuurten yritysten vapaaehtoisesta kestävyysraportoinnista. Tämän taustalla on helmikuussa 2025 hyväksytty Omnibus I -yksinkertaistus paketti, jossa ehdotettiin pakollisen kestävyysraportoinnin rajoittamista suuriin yrityksiin, joissa on yli 1 000 työntekijää.¹⁹ Tämän perusteella myös Suomen hallitus antoi esityksen pörssilistaamattomien suuryritysten kestävyysraportointivelvollisuuden lykkäämisestä vuoteen 2027.²⁰

Soveltamisalan lisäksi direktiivin velvoitteisiin esitetään muutoksia. Ehdotuksen mukaan yrityksen raportointivelvollisuus koskisi koko toimitusketjun sijaan pääasiassa vain muita direktiivin soveltamisalaan kuuluvia yrityksiä. Tätä voidaan pitää perusteltuna siitä näkökulmasta, että arvoketjussa kauempana sijaitsevien yritysten kestävyysvaikutuksia on joka tapauksessa hankalampi selvittää ja valvoa. Toisaalta on tyypillistä, että laaja osa

---

¹⁸ Niskala – Palmuaro 2023. s. 48–49.

¹⁹ European Commission.

²⁰ HE 79/2025 vp.

yrityksen kestävyysvaikutuksista syntyy nimenomaan arvoketjun alkupäässä. Tällöin olisi tärkeää analysoida nimenomaan näiden toimijoiden kestävyystietoja. Myös raportoitavan tiedon määrään ja laatuun on esitetty muutoksia.²¹

Omnibus-ehdotus koskee kestävyysraportointidirektiivin lisäksi taksonomia-asetusta ja yritys vastuudirektiiviä. Lakipaketin tarkoituksena on yksinkertaistaa ja helpottaa yritysten kestävyysraportointia. Etenkin raportoinnista aiheutuvat kustannukset ovat olleet keskustelun kohteena.²² Suomessa ympäristöministeriö on tehnyt selvityksen kestävyysraportoinnin haasteista ja tukitarpeista suomalaisyrityksissä²³. Selvityksessä havaittiin, että haasteita tuottavat tarvittava osaaminen sekä kustannukset. Eniten ongelmia aiheuttivat raportointivaatimusten monimutkaisuus sekä kestävyysdatan systemaattinen kerääminen ja hallinnointi. Nämä ongelmat korostuvat pk-yrityksissä, joissa ei ole yhtä suuria resursseja. Yrityksillä on ollut ongelmia myös arvoketjuun liittyvän datan keräämisessä. Tukitarpeiden osalta selvityksessä ilmeni, että yritykset kokivat tarvitsevänsä tukea kestävyysvaikutusten arviointiin.²⁴

Yhteenvedon kappaleesta voidaan todeta, että direktiivin soveltamisala on laaja ja sen asettamat velvoitteet yksityiskohtaisia. Kestävyysraportointidirektiivi edellyttää tällä hetkellä laajamittaista kestävyystietojen analysointia, joka koetaan yritysten näkökulmasta hankalaksi. Seuraavassa pääluvussa siirrytään tarkastelemaan osakeyhtiölain periaatteita ja johdon vastuuta.

---

²¹ Rajavuori 2025, s. 244–245.

²² Euroopan komissio 2025/0044 (COD).

²³ Alho, Eeva – Ranta, Riia. Kestävyysraportoinnin haasteet ja tukitarpeet suomalaisyrityksissä. Ympäristöministeriön julkaisuja 2025:4.

²⁴ Alho–Ranta, s. 19–27.

3 Osakeyhtiön johdon vastuu

3.1 Osakeyhtiölain keskeiset periaatteet

Tässä pääluvussa tarkastellaan miten osakeyhtiön johdon vastuu on rakennettu osakeyhtiölaissa. Yhtiöoikeudellisen korvausjärjestelmän ymmärtäminen on tärkeää, jotta voidaan myöhemmin arvioida, miten kestävyysraportointidirektiivin velvoitteet vaikuttavat johdon vastuuseen.

Osakeyhtiöiden toiminnasta säädetään Suomessa osakeyhtiölaissa. Osakeyhtiö on itsenäinen oikeushenkilö, mikä tarkoittaa, että yhtiö voi hankkia itselleen oikeuksia ja velvollisuuksia. Yhtiömuodon keskiössä ovat osakkeenomistajat sekä yhtiön johto. Osakkeenomistajat ovat vain rajoitetusti vastuussa yhtiön velvoitteista. Rajoitetulla vastuulla tarkoitetaan sitä, että osakkeenomistajat vastaavat yhtiön velvoitteista ainoastaan sijoittamansa pääoman määrällä (OYL 1:2 §). Osakkeenomistajan oikeuksiin kuuluvat muun muassa oikeus osallistua yhtiön päätöksentekoon yhtiökokouksessa sekä saada osinkoa laissa säädetyn edellytyksin (OYL 5:1 § ja 13:1 §).²⁵

Osakeyhtiölain mukaan yhtiön johtoon kuuluvat hallituksen jäsenet, mahdollinen toimitusjohtaja sekä mahdollisen hallintoneuvoston jäsenet (OYL 6:1.1 ja 22:1.1). Johdon tehtävänä on huolellisesti toimien edistettävä yhtiön etua (OYL 1:8 §). Tällä tarkoitetaan sitä, että yhtiön johdon tulee toiminnassaan huomioida sekä osakkeenomistajien että yhtiön etu.²⁶ Lainkohta sisältää huolellisuus- ja lojaliteettivelvoitteen. Huolellisuusvelvoitteella tarkoitetaan sitä, että johdolla on päätöksissään ja toimissaan velvollisuus johtaa yhtiötä huolellisesti. Esimerkiksi pelkkä tappion aiheuttaminen ei kuitenkaan itsessään tarkoita huolellisuusvelvoitteen rikkomista, kunhan päätös on tehty huolellisesti. Lojaliteettivelvoite viittaa siihen, kuinka johdon tulee päätöksillään tasavertaisesti edistää kaikkien osakkeenomistajien etua, eikä esimerkiksi omaa etuaan.²⁷

Osakeyhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin (OYL 1:5 §). Hallituksen esityksen mukaan säännöksellä ei viitata voitonjakokelpoisten varojen suureen määrään lyhyellä aikavälillä, vaan voiton tuottamista tarkastellaan pidemmällä aikavälillä ottaen huomioon yhtiön arvoa kohottavat

---

²⁵ Mähönen – Villa 2013, s. 149.

²⁶ Mähönen – Villa 2013, s. 42.

²⁷ Villa 2020, s. 168.

*investointi-, tuotekehitys- ja henkilöstön kehittämistarpeet sekä yhteiskunnallisesti hyväksyttävät menettelytavat.*²⁸

3.2 Johdon vastuun oikeudellinen perusta

OYL 22 luvussa säädetään yhtiöoikeudellisesta vahingonkorvausvastuusta.

Yhtiöoikeudellinen vastuu asettaa korvausvastuun yhtiön sijasta sen toimintaan osallistuneille fyysisille henkilöille. Näitä ovat johtohenkilöt, osakkeenomistajat ja tilintarkastajat. Johdon vastuun perustana on OYL 1:8 §:n mukainen yleinen huolellisuusvelvollisuus: yhtiön johdon on kaikessa toiminnassa velvollisuus huolellisesti toimien edistää yhtiön etua. Osakeyhtiön johdon yhtiöoikeudellinen vastuu on sidottu huolellisuusvelvoitteen noudattamiseen: hallituksen jäsenen, hallintoneuvoston jäsenen ja toimitusjohtajan on korvattava vahinko, jonka hän on tehtävässään huolellisuusvelvoitteen vastaisesti tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut yhtiölle. Toisin kuin osakkeenomistajia, johtohenkilöitä sitoo siis huolellisuusvelvoite. Lisäksi johdon on korvattava vahinko, jonka hän on tehtävässään muuten tätä lakia tai yhtiöjärjestystä rikkomalla tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut yhtiölle, osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle. Osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä rikkomalla aiheutettuun vahinkoon sovelletaan käännettyä todistustaakkaa, eli johdon jäsenen on pystyttävä näyttämään toimineensa huolellisesti (OYL 22:1 §).²⁹

Johdon vastuuta rajoittaa liiketoimintapäätösperiaate (*business judgement rule*), jonka mukaan johto ei vastaa liiketoiminnallisista virheistä, jos päätös on tehty huolellisesti. Riittävänä huolellisuutena voidaan päätöksenteossa pitää sitä, että ratkaisun perustaksi on hankittu asianmukainen tieto ja sen perusteella on tehty johdonmukainen päätös, eivätkä päätökseen ole vaikuttaneet mahdolliset eturistiriidat.³⁰ Asianmukaiseen liiketoimintapäätösprosessiin voidaan katsoa kuuluvaan informaation hankkiminen, päätöksenteko sekä dokumentointi ja valvonta.³¹ Jos liiketoimintapäätös perustuu olosuhteisiin nähden asianmukaiseen harkintaan ja selvitykseen, vastuuta ei ole. Tällainen vastuun rajoittaminen on luonnollista, sillä liiketoimintaan liittyy aina riski ja johdon on pystyttävä päätöksentekoon siitä huolimatta. Liiketoimintapäätöksen sisältöä arvioitaessa päätöksen vaikutuksia tärkeämpää on itse päätöksentekoprosessi.

---

²⁸ HE 109/2005 vp, s. 38

²⁹ Immonen – Villa 2019, s. 209

³⁰ HE 109/2005 vp, s. 195 ja Mähönen – Villa 2013, s. 40.

³¹ Salo 2015, s. 75.

Vahinko, joka aiheutuu osakeyhtiön tilinpäätöksen tai toimintakertomuksen virheellisyydestä, tulee korvattavaksi OYL 22:1 §:n perusteella. Kirjanpitolain kestävyysraportointi koskevat säännökset kuuluvat yhtäältä vahingonkorvausvelvollisuuden alaan, sillä OYL 8:3 §:ssä on nimenomaisesti viitattu kirjanpitolakiin. Osakeyhtiön hallitus osallistuu muodollisesti tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimiseen allekirjoittamalla dokumentit (KPL 3:7 §).

Yhtiöoikeudellinen vahingonkorvausvastuu edellyttää tuottamusta. Tuottamusta arvioidaan jokaisen hallituksen jäsenen osalta henkilökohtaisesti, eikä koko hallitusta voida laittaa kollektiivisesti vastuuseen tietystä toiminnasta. Tuottamusta arvioitaessa tulee kiinnittää huomiota vahinkoriskiin, todennäköisen vahingon suuruuteen, mahdollisuuteen ehkäistä vahinko sekä henkilön mahdollisuuksiin havaita vahinkoriski. Esimerkiksi rikosoikeudessa tuottamusta arvioidaan tyypillisesti pohtien miten huolellinen henkilö olisi vastaavassa tilanteessa toiminut. Riskialttiit tilanteet vaativat suurempaa huolellisuutta.³² Kuten aiemmin on käynyt ilmi, johdon yleisen huolellisuusvelvollisuuden rikkominen aiheuttaa vahingonkorvausvastuun ainoastaan yhtiötä kohtaan.

Yhtiön johdolta voidaan vaatia sellaista huolellisuutta, jota huolellisesti toimiva henkilö noudattaisi vastaavissa olosuhteissa. Vaadittava huolellisuus tulee mitoittaa kyseisen henkilön kykyihin ja tietoihin. Tämän osalta on hyvä huomioida, ettei hallituksen jäseneltä edellytetä mitään tiettyä erityisosaamista. Tietämättömyys ei kuitenkaan vapauta vastuusta, vaan hallituksen jäsenen tulee tarvittaessa käyttää apunaan asiantuntijoita.³³ Kirjanpitolain 7 luvun 5 §:n mukaan kestävyysraportissa tulee erikseen esittää tiedot yrityksen johdosta ja heidän tehtävistään kestävyysraportoinnissa. Lisäksi tulee antaa kuvaus hallituksen asiantuntemuksesta sekä mahdollisuuksista hyödyntää ulkopuolista osaamista.

Johdon vastuu perustuu yllä esitetyllä tavalla ennen kaikkea huolellisuusvelvoitteeseen ja liiketoimintapäätösperiaatteeseen. Vahingonkorvausvastuun realisoituminen edellyttää tuottamusta. Seuraavassa pääluvussa näitä periaatteita sovelletaan kestävyysraportointivelvoitteisiin ja pohditaan, miten direktiivin edellyttämä raportointi kytkeytyy yhtiöoikeudelliseen vastuuseen.

---

³² Savela 2015, s. 59–60.

³³ Savela 2015, s. 61, 84 ja HE 2005:109 s. 40.

4 Kestävyyseraportointi osana yhtiöoikeudellista vastuuta

4.1 Oikeudellinen perusta

Tässä pääluvussa tarkastellaan, miten kestävyysraportointivelvoitteet suhteutuvat osakeyhtiölain mukaiseen johdon vastuuseen. Aiemmin käsitelty sääntely toimii taustana tarkastelulle, jossa arvioidaan vastuun muodostumista, prosessuaalisia kysymyksiä ja mahdollisia seuraamuksia.

Hallituksen jäsenen on korvattava vahinko, jonka hän osakeyhtiölakia rikkomalla aiheuttaa yhtiölle, osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle (OYL 22:1 §). Vahinko edellyttää tuottamusta, eli menettelyltä edellytetään vähintään huolimattomuutta. OYL:n mukaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisessa on noudatettava kirjanpitolakia, joka sisällyttää myös kestävyysraporttia koskevat kirjanpitolain säännökset johtohenkilön korvausvastuuseen. Viittaussäännöksen vuoksi kirjanpitolain vastainen tilinpäätös on aina myös osakeyhtiölain vastainen ja virheellisyydestä aiheutuva vahinko korvataan osakeyhtiölain säännösten mukaisesti. Vastuu kirjanpitolain säännösten rikkomisesta täten konkretisoituu OYL 22 luvun mukaisessa menettelyssä.³⁴

Tilinpäätösdirektiivin 33 artikla edellyttää säätämään kansallisesti yritysten hallinto-, johto- ja valvontaelinten vastuusta kestävyysraportoinnissa. Suomessa tärkeimmät säännökset on sisällytetty osakeyhtiö- ja kirjanpitolakiin. Kyseisissä laeissa on jo entuudestaan säännökset koskien taloudellista raportointia, jonka vuoksi oli luontevaa täydentää näitä säädöksiä kestävyysraportointia koskevilla velvoitteilla. Osakeyhtiölain 6 luvun 2 §:n mukaan hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (yleistoimivalta). Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Toimitusjohtajan vastuusta on säädetty saman sisältöisesti OYL 6:17 §:ssä. Hallinnon yleinen järjestämisvelvollisuus kattaa yhtiön toiminnan laadun ja laajuuden kannalta riittävän raportoinnin, sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallinnan järjestämisen ja ylläpitämisen.³⁵ Tämä pätee taloudellisen raportoinnin lisäksi kestävyysraportointiin.

---

³⁴ Mähönen – Villa 2019, s. 341.

³⁵ Airaksinen – Pulkkinen – Rasinaho 2025, 6 luku: Hallitusta koskevat muut päätökset.

Kirjanpitolain 3:7 §:n mukaan kirjanpitovelvollisen yhteisön tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoittavat hallitus tai vastuunalaiset yhtiömiehet ja toimitusjohtaja tai muu vastaavassa asemassa oleva henkilö. Pörssilistatun yrityksen toimintakertomukseen on välittömästi ennen allekirjoituksia merkittävä lausuma siitä, että toimintakertomukseen sisältyvä kestävyysraportti on laadittu noudattaen raportointistandardeja. Allekirjoituksen ei voida kuitenkaan tulkita johtavan hallituksen jäsenen vastuuseen kaikesta kestävyysraportissa ilmoitetusta. Vastuun voidaan katsoa ulottuvan niihin tietoihin, joista henkilön voidaan katsoa olevan tietoinen.³⁶

Yleisen edun kannalta merkittävän yhteisön hallituksen tehtävänä on taloudellisen raportoinnin lisäksi kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitetun kestävyysseikkoja koskevan raportoinnin (*kestävyysraportointi*) ja sen tilintarkastuslaissa tarkoitetun varmentamisen (*kestävyysraportointivarmentaminen*), osalta erityisesti seurata ja arvioida yhtiön raportointijärjestelmän, yhtiön sisäisen valvonnan ja tarkastuksen sekä riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta kestävyysraportoinnin näkökulmasta (OYL 6:16 a §). Kyseisessä säädöksessä asetetaan hallitukselle vastuu kestävyysraportoinnin seuraamisesta ja arvioinnista, avaamatta kuitenkaan säännöksen merkitystä tarkemmin.³⁷

KKO arvioi hallituksen jäsenen huolellisuusvelvoitetta ratkaisussa KKO 2016:58. Ratkaisussa todettiin, että hallituksen tulee järjestää sen yleistöimivaltaan kuuluvien tehtävien hoitaminen asianmukaisella tavalla. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että hallituksen tulisi itse osallistua näihin tehtäviin. Hallitus voi täyttää tämän velvollisuuden monella eri tavalla, esimerkiksi antamalla ohjeita tai määräyksiä muille henkilöille. **Kaisanlahti** on tulkinnut hallituksen vastuun raportoinnista muistuttavan yhdysvaltalaisessa oikeuskäytännössä muodostunutta *oversight*-tehtävää. Siinä hallitus luo itse due diligence -prosessin varmistuakseen tiedon riittävydestä ja oikeamukaisuudesta. Tällöin hallituksen voidaan katsoa täyttävän lojaali- ja huolellisuusvelvoitteensa, koska se osallistuu riskien arviointiin sekä analysoi ja seuraa due diligence -prosessia. Hallituksen vastuun rajoittaminen perustuisi vilpittömän mielen (*bona fide*) osoittamiseen, eli hallituksen tulisi näyttää heidän uskoneensa toimien riittävyteen. **Kaisanlahti** ei väitä, että tämä ajattelutapa olisi suoraan sovellettavissa OYL:n mukaiseen johdon vastuuseen, mutta esimerkki havainnollistaa hyvin johdon vastuun mahdollista

---

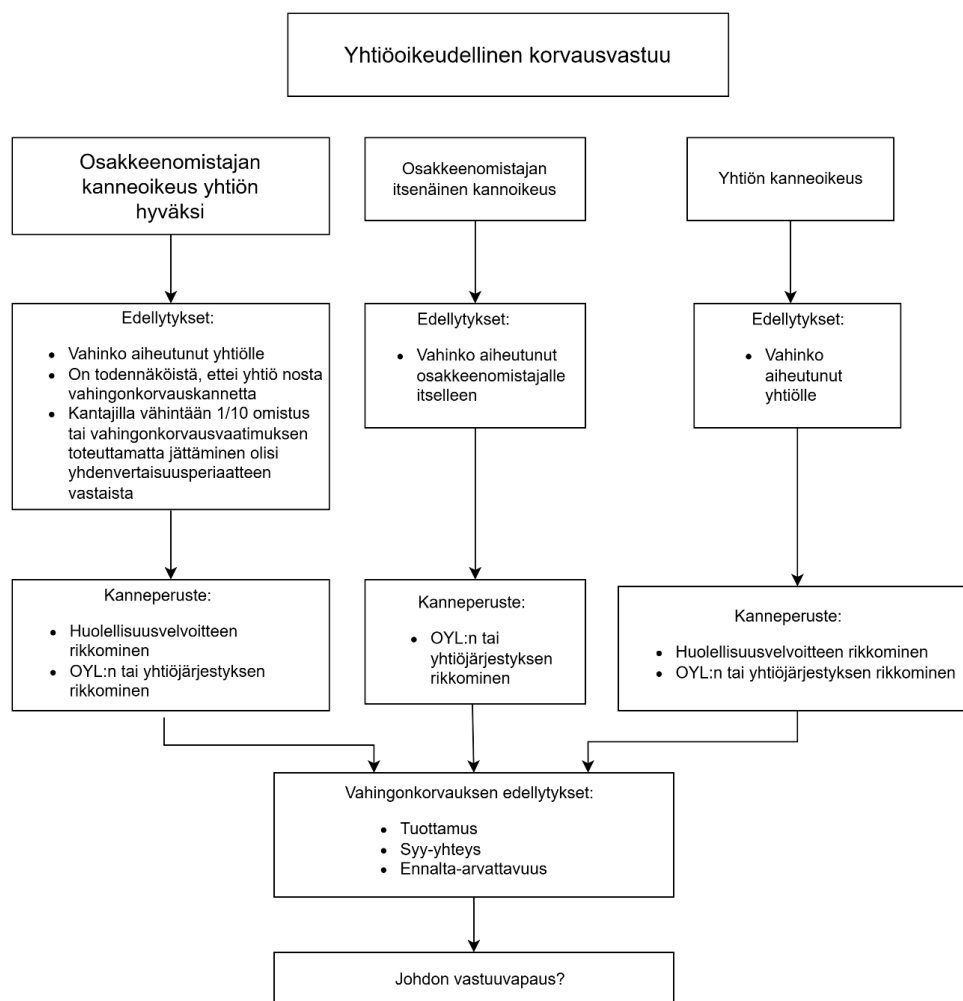
³⁶ Kaisanlahti 2024, s. 205–208 ja Airaksinen – Pulkkinen – Rasinaho 2025, 6 luku: Hallituksen tehtävät ja päätöksenteko.

³⁷ HE 20/2023 vp. s. 7–9 ja 45–46.

laajuutta.³⁸ On perusteltua katsoa, että hallituksen tulee huolehtia prosessin olemassaolosta ja asianmukaisuudesta. Mitään yksittäisiä raportointitoimia ei kuitenkaan voida pistää yhtiön johdon vastuulle, jos johto on asianmukaisesti pyrkinyt varmistamaan tiedon oikeamukaisuuden. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi asiantuntijan hyödyntämistä kestävyysraportoinnissa.

4.2 Yhtiöoikeudellisen vastuun yleiset edellytykset

Pyrim havainnollistamaan yhtiöoikeudellisen korvausvastuun rakennetta alla olevan kaavion avulla. Kaaviossa määritellään kenellä on OYL:n mukainen kanneoikeus, mitä edellytyksiä kanneoikeudelle on sekä millä perusteilla kanteen voi nostaa. Kanteen nostamisen jälkeen arvioitavaksi tulevat vahingonkorvauksen yleiset edellytykset sekä mahdollinen johdon vastuuvapaus.

Kaavio 1: Yhtiöoikeudellinen korvausvastuu

³⁸ Kaisanlahti 2024, s. 218–220.

Kuten kaaviossa 1 nähdään, vahinko tulee korvattavaksi tiettyjen edellytysten täytyessä. Osakeyhtiölain mukainen kanneoikeus on yhtiöllä, osakkeenomistajilla ja velkojilla. OYL 22:7 §:ssä säädetään osakkeenomistajien oikeudesta ajaa kannetta yhtiön hyväksi. Lainkohdan mukaan yhdellä tai useammalla osakkeenomistajalla on oikeus ajaa omissa nimissään kannetta vahingonkorvauksen suorittamiseksi yhtiölle johdon vahingonkorvausvastuun perusteella, jos kannetta vireille pantaessa on todennäköistä, ettei yhtiö huolehdi vahingonkorvausvaatimuksen toteuttamisesta. Lisäksi edellytetään, että 1) kantajilla tuolloin on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista tai 2) osoitetaan, että vahingonkorvausvaatimuksen toteuttamatta jättäminen olisi 1 luvun 7 §:ssä tarkoitetun yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista. Osakkeenomistajan ajama kanne on täten toissijainen yhtiön itse nostamaan kanteeseen nähden. Tämä realisoituu tilanteessa, jossa enemmistöosakkaat ja hallitus ovat haluttomia nostamaan perustellun korvauskanteen. Tällainen tilanne voi olla kyseessä esimerkiksi silloin, kun johtohenkilölle on annettu vastuuvapautus. Tällöin on selvää, että yhtiö on tietoinen oikeudesta vahingonkorvaukseen, mutta päättää olla vaatimatta sitä.

Osakkeenomistaja voi nostaa kanteen myös yhdenvertaisuusperiaatteen loukkauksen perusteella. Tällöin ei edellytetä kymmenesosan omistusta. Kantajan tulee näyttää, että yhtiön menettely korvausasiassa on ollut yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen. On kuitenkin huomattava, että säännöksen soveltamisalaa rajoittaa yhtiön harkintavalta. Täten esimerkiksi yhtiön etuun vaikuttava kielteinen julkisuus saattaa olla pätevä peruste menettelylle, eikä osakkeenomistajalla ole kanneoikeutta.³⁹

Osakkeenomistajalla on myös itsenäinen kanneoikeus OYL 22:1.2 §:n nojalla. Kanneoikeuden edellytyksenä on, että vahinko on välitöntä, eli aiheutettu suoraan osakkaalle. Välittömällä vahingolla tarkoitetaan sellaista vahinkoa, joka on riippumaton yhtiölle aiheutuneesta vahingosta. Esimerkkinä tästä on tilanne, jossa osakkeenomistaja ostaa tilinpäätöksen lainvastaisuuden vuoksi osakkeita ylihintaan. Sen sijaan esimerkiksi huonon liiketoimen aiheuttama osakkeiden arvon alentuminen on välillistä vahinkoa. Rajanveto välillisen ja välittömän vahingon välillä saattaa olla haastavaa.⁴⁰

Vahingolta edellytetään 1) tuottamusta, 2) syy-yhteyttä, 3) ennalta-arvattavuutta ja 4) vahingon aiheutumista. Tuottamus määritellään tyypillisesti sen pohjalta, miten huolellinen

---

³⁹ Savela 2015, s. 259–263.

⁴⁰ Savela 2015, s. 270–272.

henkilö olisi toiminut vastaavassa tilanteessa. Syy-yhteydellä tarkoitetaan vaatimusta siitä, että teon tai laiminlyönnin tulee olla vaikuttanut vahingon syntymiseen. Syy-yhteyden arviointi saattaa olla erittäin hankalaa esimerkiksi ympäristövahinkojen yhteydessä, koska nämä ovat yleensä monen muuttujan summa. Korkeimman oikeuden ratkaisukäytännön perusteella harkinnan lähtökohtana tulee arvioida sitä, olisiko vahinkoa aiheutunut, jos vahingon syyksi epäiltyä tapahtumaa ei olisi sattunut. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että yksittäisen tapahtuman tulisi olla ainoa syy vahingolle (KKO 2010:17).

Vahingonkorvausvelvollisuus edellyttää lisäksi vahingon ennalta-arvattavuutta. Ennalta-arvattavuutta tulee arvioida objektiivisesti, huomioiden henkilön tosiasialliset tiedot sekä hänen mahdollisuutensa vaikutusten ennakointiin. Viimeisenä vahingonkorvausvelvollisuus edellyttää, että korvattavaa vahinkoa on aiheutunut.⁴¹

Yhtiökokouksessa voidaan päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille, toimitusjohtajalle ja selvitysmiehelle. Päätös vastuuvapauden myöntämisestä ei ole sitova, jos yhtiökokoukselle ei ole annettu olennaisesti oikeita ja riittäviä tietoja korvausvelvollisuuden perusteena olevasta päätöksestä tai toimenpiteestä (OYL 22:6.2 §). Vahingonkorvausvastuun edellytyksenä on, ettei yhtiön johdolle ole myönnetty vastuuvapautta. Vastuuvapaus nimensä mukaisesti poistaa johtohenkilön korvausvelvollisuuden yhtiötä kohtaan, mutta se ei estä osakkeenomistajia ajamasta itsenäistä kannetta heille aiheutuneista vahingoista.⁴²

OYL 22:8 §:n mukaan vahingonkorvausta koskeva kanne yhtiön johtoa vastaan on nostettava viiden vuoden kuluessa sen tilikauden päättymisestä, jona kanteen perusteena oleva päätös tehtiin tai kanteen perusteena olevaan toimenpiteeseen ryhdyttiin. Tässä on olennaista huomioida, että vanhenemisajan laskeminen aloitetaan teosta eikä vahingon ilmenemisestä. Tämä voi tuottaa ongelmia kestävyysasioissa.

4.3 Prosessuaaliset kysymykset

Osakkeenomistajan kanneoikeus on edellä kuvatulla tavalla rajoitettua. Kärjistetysti kysymyksen tulee olla tilanteesta, jossa yhtiö päättää olla nostamatta kannetta yhtiön johtoa vastaan. Tämän lisäksi kantajan tulee omistaa kymmenesosa yhtiön osakkeista tai vaihtoehtoisesti osoittaa, että päätös vahingonkorvauksen vaatimatta jättämisestä tuottaa

---

⁴¹ Savela 2015, s. 305–317.

⁴² Savela 2015, s. 251–258.

jollekin epäoikeutettua etua yhtiön tai osakkeenomistajan kustannuksella. Yhtiön johdon on tullut lisäksi 1) toimia huolellisuusvelvoitteen vastaisesti, 2) rikkoa toiminnallaan osakeyhtiölain määräyksiä tai 3) rikkoa yhtiöjärjestyä. Osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen rikkomuksissa sovelletaan käännettä todistustaakkaa, eli yhtiön johdon tulee näyttää toimineensa huolellisesti. Sen sijaan huolellisuusvelvoitteen vastaisesta toiminnasta todistustaakka on kantajalla. Lopuksi arvioidaan vahingon yleisten edellytysten eli tuottamuksen, syy-yhteyden ja ennalta-arvattavuuden olemassaoloa. Viimeiseksi huomioidaan vielä mahdollinen vastuuvapaus.

Kun yhtiön johdon mahdollista korvausvastuuta lähtee tarkastelemaan tältä pohjalta, törmää useisiin ongelmiin. Ensinäkin kantajan tulisi omistaa kymmenesosa osakkeista tai vahingonkorvausvaatimuksen toteuttamatta jättämisen tulisi olla yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista. Näkemykseni mukaan on haastavaa näyttää, että yhtiö on menetellyt asiassa yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisesti, jolloin vaihtoehdoksi jää kymmenesosan omistus. Pelkästään tämä on valtava edellytys, jota on hankala täyttää. Sellaisia tahoja, jotka voisivat olla kiinnostuneita tällaisen kanteen nostamisesta, ovat todennäköisesti kansalaisjärjestöt. Pidän epätodennäköisenä, että heillä olisi resursseja hankkia mainittua omistusta.

Kanneoikeuden jälkeen tulee arvioitavaksi itse vahinko. Vahingonkorvausvelvollisuus voi olla olemassa, jos johdon jäsen on rikkonut huolellisuusvelvoitettaan, osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyä. Tulkintani mukaan tällaisen väitteen menestyminen ei ole realistinen skenaario. Kestävyysraportointia koskevat normit ovat melko abstrakteja ja niistä on vaikeaa osoittaa tietty kohta, jota olisi rikottu. Näkemykseni mukaan pelkästään se tosiasia, että kestävyysraportti on luotu, täyttää yhtiön johdon riittävän huolellisuuden tason. Kestävyysraportin tekeminen edellyttää laajaa riskien arviointia ja dokumentointia, joka mielestäni todistaa huolellisen päätöksenteon, vaikka lopputulos olisikin virheellinen. Jos kestävyysraporttia ei ole tehty ollenkaan, tilanne on eri. Tulkintani mukaan johdon vahingonkorvausvastuu voisi teoriassa realisoitua tällaisessa tilanteessa, jos vahingonkorvauksen yleiset edellytykset täytyisivät. Raportointivelvollisuuden laiminlyönnin ensisijaisena seurauksena ovat kuitenkin hallinnolliset seuraamukset, joista kerron lisää seuraavaksi.

4.4 Hallinnolliset seuraamukset ja rikosoikeudellinen vastuu

Vahingonkorvausoikeudellisen vastuun lisäksi kestävyysraportoinnin virheellisyydestä voi seurata hallinnollisia ja rikosoikeudellisia seuraamuksia. Näitä seuraamuksia ei ole erikseen määritelty kestävyysraportointidirektiivissä, vaan jokaisen jäsenvaltion tulee säätää niistä erikseen. Seuraamuksista säädetään kansallisessa lainsäädännössä kirjanpitolaissa.

Seuraavaksi tarkastellaan sitä, millaisia julkisoikeudellisia seuraamuksia kestävyysraportointivelvollisuuden laiminlyönnistä seuraa.

Kaupparekisterilain (564/2023) 25 §:ssä säädetään tilinpäätöksen myöhästymismaksusta. Lainkohdan mukaan rekisteriviranomainen määrää tilinpäätöksen myöhästymismaksun osakeyhtiölle, osuuskunnalle, eurooppayhtiölle tai eurooppaosuuskunnalle, joka ei ole ilmoittanut kirjanpitolain mukaisesti laadittua tilinpäätöstä ja toimintakertomusta tilintarkastusta koskevine tietoineen (*tilinpäätös*) rekisteröitäväksi kahdeksan kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Myöhästymismaksun suuruus on 150 euroa, jos tilinpäätös on ilmoitettu rekisteröitäväksi enintään kaksi kuukautta myöhässä, 300 euroa jos 2–4 kuukautta myöhässä ja 600 euroa, jos tilinpäätöstä ei ole ilmoitettu rekisteröitäväksi vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä (2 momentti). Mikäli kyseessä on julkinen osakeyhtiö, myöhästymismaksu on kaksinkertainen (3 momentti). Maksu on kaksinkertainen myös, jos osakeyhtiö, osuuskunta, eurooppayhtiö tai eurooppaosuuskunta ei ole ilmoittanut tilinpäätöstä rekisteröitäväksi kahdeksan kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä kahdelta tai useammalta peräkkäiseltä tilikaudelta (4 momentti).

Rikoslaissa (RL, 39/1889) sekä kirjanpitolaissa säädetään kirjanpitorikoksesta. Lakien mukaan kirjanpitorikoksen tunnusmerkistön täytyminen edellyttää, että toiminta vaikeuttaa oikean ja riittävän kuvan saamista kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta tai taloudellisesta asemasta. KPL 3:2 §:n mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti ottaen huomioon kirjanpitovelvollisen harjoittaman toiminnan laatu ja laajuus. Asiaa täsmennetään vielä lain esitöissä; oikean ja riittävän kuvan vaatimuksella viitataan ainoastaan tilinpäätökseen, ei toimintakertomukseen⁴³. Kestävyysraportti on osa toimintakertomusta, jonka perusteella virheistä kestävyysraportoinnissa ei voi joutua rikosoikeudelliseen vastuuseen.⁴⁴ Tätä on perusteltu muun muassa rikosoikeudellisella laillisuusperiaatteella,

---

⁴³ HE 208/2016 vp, s. 6.

⁴⁴ Kaisanlahti 2021, s. 1400–1401.

jonka mukaan rikosvastuuta koskevat säännökset tulee määritellä riittävän tarkkarajaisesti. Rikoslainsäädännön katsotaan lisäksi olevan toissijainen hallinnollisiin seuraamuksiin nähden.⁴⁵

Käytännössä siis tosiasiallinen seuraus kestävyysraportoinnin laiminlyönnistä on 150 euron, 300 euron tai 600 euron suuruinen maksu. Hallituksen esityksessä tätä on perusteltu muun muassa sillä, että subjektiivinen harkinta on suurempaa kestävyysraportoinnissa kuin tilinpäätöstiedoissa.⁴⁶ Kestävyysraportoinnin luonteen vuoksi on katsottu, että seuraamusuhan tulee olla matalampi verrattuna tilinpäätökseen. Tämä onkin osaltaan perusteltua, sillä on totta, että kestävyystietoihin sisältyy enemmän epävarmuutta kuin tilinpäätöstietoihin. Samalla voidaan kuitenkin pohtia, onko maksimissaan 600 euron seuraamusmaksu *tehokas, oikeasuhteinen ja varoittava*, kuten tilinpäätösdirektiivin 51 artiklassa edellytetään.

Yhteenvedona voidaan todeta, että vaikka kestävyysraportointi sisältyy johdon vastuuseen, sen perusteella vahingonkorvausvastuun toteutuminen on epätodennäköistä. Vaikka näin tapahtuisi, sanktiot olisivat määrältään niin vähäisiä, ettei merkittävää korvausvastuuta syntyisi. Seuraavassa luvussa esitetään tutkimuksen keskeiset johtopäätökset ja tiivistetään työn tulokset.

---

⁴⁵ HE 208/2016 vp, s. 26.

⁴⁶ HE 208/2016 vp, s. 25–26.

5 Yhteenveto

Tämän tutkielman tavoitteena oli tarkastella kestävyysraportointidirektiivin asettamien määräysten suhdetta yhtiöoikeudelliseen vastuuseen. Aihetta lähestyttiin käsittelemällä ensin kestävyysraportointidirektiivin soveltamisalaa sekä sen asettamia velvoitteita. Tämän jälkeen tarkasteltiin osakeyhtiölain vastuujärjestelmää yleisten periaatteiden sekä johdon velvollisuuksien kautta. Lopuksi pohdittiin, miten kestävyysraportointidirektiivi sulautuu osaksi yhtiöoikeudellista vastuuta sekä miten hallituksen vastuuta kestävyysraportoinnista tulisi tulkita. Kuten edellä on käynyt ilmi, asia on toistaiseksi hyvinkin tulkinnanvarainen ja sen sisältö oikeuskirjallisuuden määrittelemä.

Ensimmäinen tutkimuskysymys koski kestävyysraportointidirektiivin soveltamisalaa ja velvoitteita. Tiivistettynä voidaan todeta, että kestävyysraportointidirektiivin myötä raportointivelvollisuus laajenee koskemaan myös pieniä ja keskisuuria pörssiyrityksiä. Kuten edellä kappaleessa 2.1 todettiin, raportointivelvollisten yritysten määrän Suomessa voidaan olettaa nousevan 100:sta 1270:een. Merkittäviä muutoksia tuli myös raportoinnin sisältöön. Siinä missä kestävyystietojen sisällölle ei ollut ennen asetettu minkäänlaisia laadullisia vaatimuksia, kestävyysraportointistandardin myötä luotiin yhtenäiset ja vertailukelpoiset edellytykset kestävyystiedoille. Tietojen yhtenäistämiseksi kestävyysraportti tulee varmentaa sekä saattaa digitaaliseen muotoon. Raportoinnin sisältöä määrittävät ESRS-standardit, jonka keskeisiä elementtejä ovat mm. kaksinkertaisen olennaisuuden periaate, due diligence -velvoite, arvoketjun huomiointi sekä aikahorisontit. Pelkistäen voisin kuvailla ESRS-standardien edellyttävän koko arvoketjun ympäristö- ja sosiaalisten vaikutusten arviointia. Olennaista tässä on, että arviointi koskee sosiaalisia ja ympäristöriskejä sekä kattaa koko arvoketjun.

Entä mitä tarkoitetaan yhtiöoikeudellisella vastuulla ja miten tämä ilmenee osakeyhtiölaista? Osakeyhtiömuodon oikeudellisen luonteen takia myös vastuu jakaantuu eri tahojen kesken: johtohenkilöiden, osakkeenomistajien ja tilintarkastajien. Johdon vastuu perustuu OYL 1:8 §:ään, jonka mukaan johdon tehtävänä on huolellisesti toimien edistää yhtiön etua. Johdon tulee toiminnassaan huomioida osakkeenomistajien ja yhtiön etu. Osakeyhtiön johdon tulee korvata yhtiölle vahinko, joka on aiheutunut huolellisuusvelvoitteen vastaisesta toiminnasta. Osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen rikkomisesta aiheutunut vahinko korvataan yhtiön lisäksi osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle. Vahingonkorvauksessa on kuitenkin huomioitava liiketoimintapäätösperiaate (business judgement rule), jonka mukaan huolellisen

päätöksenteon seurauksena syntynyt liiketoiminnallinen virhe ei aiheuta korvausvelvollisuutta.

Tutkielmassa pyrittiin lisäksi selvittämään, miten kestävyysraportointidirektiivin raportointivelvoitteita tulisi tulkita osakeyhtiölain periaatteiden pohjalta. Koska osakeyhtiölakiin on otettu kirjanpitolakia koskeva viittaussäännös, on osakeyhtiön johto vastuussa myös kirjanpitolain määräysten rikkomisesta. Täten kestävyysraportointi kuuluu yhtiön johdon vastuulle. Kirjanpitolakiin on sisällytetty säännös, jonka mukaan johdon jäsenten tulee allekirjoittaa kestävyysraportin sisältämä toimintakertomus. Allekirjoituksen merkitystä on pohdittu tutkielmassa, mutta lopputuloksena katsottiin, että kestävyysraportin oikeellisuutta koskeva vastuu ei ole tavallista johdon vastuuta ankarampaa.

Hallituksen tehtävänä on kestävyysraportoinnin osalta erityisesti seurata ja arvioida yhtiön raportointijärjestelmää (OYL 6:16 a §). Näin kyseinen velvollisuus on osoitettu nimenomaisesti hallituksen tehtäväksi. Seuraamisen ja raportoinnin riittävästä tasosta ei ole kuitenkaan annettu enempää informaatiota. Kysymykseksi jää, millainen huolellisuus on riittävää, jotta voidaan katsoa hallituksen täyttäneen velvollisuutensa kestävyysraportoinnissa. Tähän kysymykseen vastaukseksi esitettiin näkökanta, jonka mukaan hallituksen vastuu raportoinnista muistuttaa *oversight* -tehtävää. Kun asiaa arvioidaan tästä näkökulmasta, voidaan katsoa riittävän huolellisuuden tason täyttyvän, kun hallitus itse luo due diligence -prosessin ja osallistuu siihen. Hallituksen tulisi perustellusti osoittaa, että he ovat uskoneet toimiensa riittävyyteen. Toimien riittävyyttä tarkasteltaisiin hallituksen jäsenen vilpittömän mielen pohjalta, mikä on tyypillistä oikeustieteelliselle ajattelulle.

Pääluvussa 4 pyrin tarkastelemaan yhtiön johdon vastuuta kestävyysraportoinnista käytännön tasolla. Tarkoitukseni oli herättää ajatuksia sekä tarkastella nykyistä lainsäädäntöä kriittisesti, ei niinkään luoda mitään valmista. Tutkielmassa esitettyjen seikkojen pohjalta olen tullut siihen lopputulokseen, että OYL 22 luvun mukaisen vastuun toteutuminen on epätodennäköistä. Ensimmäinen ongelma on kanneoikeuden suppeus. Yhtiöoikeudellisessa järjestelmässä kanneoikeus kuuluu ensisijaisesti yhtiölle ja toissijaisesti osakkeenomistajille, jos yhtiö ei aja kannetta itse. Osakkeenomistajan oikeus ajaa yhtiön puolesta kannetta edellyttää vähintään kymmenesosan omistusta tai osoitusta siitä, että yhtiön päätös olla vaatimatta korvausta rikkoo yhdenvertaisuusperiaatetta. Osakkeenomistajan itsenäinen kanneoikeus sen sijaan korvaa ainoastaan välittömän vahingon, minkä määrittäminen edellyttää tilannekohtaista arviointia.

Toinen ongelma on korvattava vahinko. Vahingonkorvausvelvollisuus edellyttää, että yrityksen johto on rikkonut huolellisuusvelvoitetta, osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä. Tämän lisäksi vahingon tulee olla tuottamuksellisen, eli johdon jäsenen on tullut toimia vähintään huolimattomasti. Tulkintani mukaan on vaikea osoittaa, että yhtiön johto olisi huolimattomuudellaan aiheuttanut vahingon. Kestävyysraportoinnin suorittaminen, lopputuloksesta huolimatta, voidaan katsoa yhtiön johdon kannalta riittävän huolelliseksi toiminnaksi. Jos kestävyysraporttia ei ole tehty laisinkaan, johdon vahingonkorvausvastuu voisi olla mahdollinen. Tällöin vahingonkorvausmahdollisuus saattaisi realisoitua hallinnollisten seuraamusten kautta. Voisi olla, että yhtiön johdon tulisi korvata yhtiölle 150–600 euron suuruinen tilinpäätöksen myöhästymismaksu. Jos ja vain jos näin kävisi, ei tämäkään sanktio olisi merkittävä.

Kuten työssä on ilmennyt, kestävyysraportointidirektiivi on herättänyt kritiikkiä ja sen tulevaisuus on tällä hetkellä epävarma. Jää nähtäväksi, millaiseksi EU:n kestävyys sääntely lopulta muotoutuu tulevina vuosina. Direktiivin taustalla olevat päämäärät ovat oikeita, mutta toteutuksessa on parantamisen varaa. Onnistunut kestävyysraportointi edellyttää, että yrityksillä on riittävästi tietoa ja resursseja ottaa selvää arvoketjun kestävyystiedoista. Sääntelyn osalta tämä edellytys konkretisoituu mahdollisimman suoraviivaisilla ja selkeillä ohjeistuksilla. Lisäksi olen pohtinut, onko pelkkä EU-tason sääntely riittävä varmistamaan kestävyysraportointijärjestelmän toimivuus ja vakaus. Tulevaisuudessa kestävyysraportoinnin kehittäminen edellyttää tasapainoa velvoittavan sääntelyn sekä yritysten tosiasiallisen toimintakyvyn välillä.